Jaarverslag toezicht en handhaving 2020

Gemeente Borger-Odoorn

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Vergunningverlening 5
3. Vergunningsgericht toezicht 12
4. Objectgericht toezicht 16
5. Gebiedsgericht toezicht 18
6. Integraal toezicht 20
7. Handhaving in het kader van het omgevingsrecht, de Apv en Opiumwet 23
8. Toezicht en handhaving in het sociaal domein 29

1. Inleiding

Voor u ligt het VTH-jaarverslag 2020. Het opstellen van dit document is niet vrijblijvend. Op grond van artikel 21.1 van de Wet milieubeheer, artikel 10.1 van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 7.7. van het Besluit omgevingsrecht moeten burgemeester en wethouders jaarlijks verslag doen aan de gemeenteraad over hun beleid met betrekking tot de uitvoering van de bestuursrechtelijke handhaving van deze wetten. De uitkomst van deze beschouwing wordt meegenomen in de voorbereiding op de volgende uitvoeringsprogramma's. Het jaarverslag toezicht en handhaving dient om verslag te doen van de wijze waarop de in het uitvoeringsprogramma geplande taken in 2020 zijn uitgevoerd. Het is een verantwoordingsdocument dat tevens dient als instrument voor evaluatie en (eventueel) beleidsaanpassing.

1.1. De VTH-beleidscyclus

In de raadsvergadering van 14 november 2019 is het VTH-beleid 2020 gemeente Borger-Odoorn door de gemeenteraad vastgesteld. Hiermee is het toezichts- en handhavingsbeleid uit 2017 uitgebreid met een hoofdstuk over vergunningverlening op het gebied van het omgevingsrecht (bouwen, ruimtelijke ordening, milieu en (brand)veiligheid). Het beleid uit 2017 over toezicht en handhaving is gelijk gebleven. Daarmee ook de intentie om minder te focussen op prestaties en output en meer de nadruk te leggen op outcomes en de relatie met de doelstelling van toezicht en handhaving. Toezicht en handhaving zijn immers geen doel op zichtzelf. Het gaat er uiteindelijk om de norm naleving te verbeteren, zodat publieke belangen als veiligheid en gezondheid worden gerealiseerd. Het VTH-beleid is verlengd tot en met 1 juli 2021 (zodat dit beleid kan worden afgestemd met de (nog te maken) keuzes in het kader van de implementatie van de Omgevingswet).

Voor 2020 is door het college een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Dit uitvoeringsprogramma beschrijft de uitvoering van de vergunningverlening, het toezicht en de eventueel daarop volgende handhaving van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente Borger-Odoorn en een aantal andere wetten en regelingen met relatie tot de fysieke omgeving, het sociaal domein en het domein van openbare orde en veiligheid. Het VTH-uitvoeringsprogamma is als bijlage 1 bij dit stuk gevoegd.

De uitvoering van het beleid wordt jaarlijks inzichtelijk gemaakt door het opstellen van een jaarverslag. Voor u ligt het jaarverslag van het jaar 2020. In het jaarverslag ziet u deels een verantwoording op outcomes, namelijk een uitwerking van doelen die voortkomen uit de benoemde speerpunten en of we zijn gekomen tot realisatie ervan. In het handhavingsuitvoeringsprogramma worden aan de verschillende onderdelen nog uren gekoppeld. Daarom zult u in dit verslag ook nog een verantwoording van de uren terugzien.

1.2. Leeswijzer

Dit jaarverslag beschrijft de resultaten van 2020. In hoofdstuk 2 wordt inzicht gegeven in vergunningverlening. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van het vergunningsgericht toezicht beschreven en in hoofdstuk 4 de resultaten van het objectgericht toezicht. In hoofdstuk 5 komen de resultaten van gebiedsgerichte toezicht aan de orde. In hoofdstuk 6 komt integraal toezicht aan de orde. Hoofdstuk 7 geeft de resultaten weer van het toezicht naar aanleiding van verzoeken om handhaving en de handhavingszaken van 2020. Hoofdstuk 8 bevat de resultaten van integraal toezicht op de Wet maatschappelijke ondersteuning. Aan de vormen van toezicht zijn ter verduidelijking icoontjes toegevoegd welke in een oogopslag de resultaten weergeven. Dit betreffen de volgende:

Goed, doelen gehaald

Voldoende, doelen gedeeltelijk gehaald

Matig, doelen niet gehaald

2. Vergunningverlening

In het VTH beleid wordt gestreefd naar een meer integrale manier van voeren van de beleidscyclus voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Hierbij geven we op inhoud vorm aan de daaraan gekoppelde doelstellingen voor vergunningverlening in het fysieke domein. De wet- en regelgeving op het gebied van vergunningverlening hebben namelijk enerzijds tot doel om te zorgen voor een veilige, en aantrekkelijke fysieke leefomgeving en anderzijds beschermen we hiermee natuur en milieu en zorgen we voor een goede ruimtelijke ordening. Het VTH- instrumentarium moet ten dienste staan hiervan. Vooruitlopend op de Omgevingswet zetten we ook in op een meer integrale benadering en vanuit het belang van een goede leefomgeving.

Doelstellingen en uitgangspunten

De doelstellingen en uitgangspunten die we daarbij hebben gesteld zijn als volgt uitgewerkt in het VTH beleid:

Doelstellingen 2020

- De gemeente streeft ernaar om in 2020 te voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.2, ook bij vergunningverlening.
- Bij elke vraag van een klant op het gebied van vergunningverlening omgevingsrecht wordt bekeken of vooroverleg zinvol is. Dit vooroverleg dient binnen vier weken afgerond te zijn.
- Vergunningverlening moet binnen de wettelijke termijnen gebeuren.

Uitgangspunten Vergunningverlening

- Veiligheid, leefbaarheid, duurzaamheid en woonaantrekkelijkheid moeten worden geborgd in de gemeente; het vergunningverleningsbeleid moet in dienst staan van deze ambitie.
- De gemeente waarborgt rechtszekerheid voor burgers en ondernemers.
- De gemeente zet bij vergunningverlening in op goede, toegankelijke, klantgerichte en zorgvuldige dienstverlening en communicatie.
- De gemeente streeft naar afhandeling van vergunningaanvragen binnen de door de wet gestelde termijnen.
- Bij vergunningverlening denken we mee en kijken we naar wat wél kan (‘ja, tenzij’-principe).
- We wijzen inwoners en organisaties op hun eigen verantwoordelijkheid om te voldoen aan wet- en regelgeving bij een aanvraag om omgevingsvergunning en om draagvlak in de omgeving te creëren voor hun plannen.

<u>Kwaliteitscriteria 2.2.</u>

De kwaliteitscriteria geven de uitvoering op het VTH domein handen en voeten. De criteria maken inzichtelijk welke kwaliteit van uitvoering men kan verwachten. Begin 2017 werd gestart met een vernieuwing van de VTH kwaliteitscriteria versie 2.1. Inmiddels zijn de verbetersuggesties doorgevoerd voor 27 deskundigheidsgebieden zoals vermeld in de nieuwste set (2.2) VTH kwaliteitscriteria. Deze zijn bestuurlijk vastgesteld en per 1 juli 2019 in werking getreden. In het tweede kwartaal van 2021 wordt het verbeterplan Kwaliteitscriteria 2.2 opgeleverd.

<u>Vergunningverlening: het totaalbeeld</u>

In het uitvoeringsprogramma 2020 is beschreven wat de taakstelling op dit domein inhoud. Hierbij wordt een onderverdeling gemaakt in de volgende domeinen;

- Wabo omgevingsvergunning (bouwen en slopen, brandveilig gebruik van bouwwerken
- Milieu
- Monumenten
- Overig (Drank en Horecawet, APV-evenementen, uitritten en kappen)

Capaciteitsplanning vergunningverlening
De taken die uitgevoerd worden op het gebied van vergunningverlening zijn vraag gestuurd. Wel kan op basis van voorgaande jaren vrij goed worden bepaald in aantallen per categorie vergunningen er jaarlijks worden aangevraagd, dit betreft een capaciteitsplanning. Op het moment dat zich bijzondere projecten voordoen of het wijzigen van wet- en regelgeving zullen deze aantallen afwijken van voorgaande jaren. Ook kunnen andere ontwikkelingen zoals economische veranderingen of een pandemie van invloed zijn.

Wabo omgevingsvergunning: de toelichting

Vooroverleg
In het vooroverleg, ook wel principe-verzoek genoemd, wordt voor de initiatiefnemer de haalbaarheid van een plan getoetst, voordat dat er een officiële aanvraag wordt ingediend. Veelal wordt er een toets gedaan op de planvorming in relatie tot de ruimtelijke ordening, bestemmingsplan en/of beheersverordening. Daarnaast kunnen ook andere elementen als bijvoorbeeld een welstandstoets onderdeel zijn van het vooroverleg. Omdat een aanvraag vaak geld en tijd kost, verleent de gemeente hiermee extra dienstverlening richting inwoners. In 15,9% van de gevallen wordt de principe-uitspraak ook daadwerkelijk omgezet in een omgevingsvergunning. Merkbaar is dat steeds meer behoefte is om vooraf in gesprek te gaan met de gemeente over planvorming. Op deze manier kan een weigering van een formele aanvraag om omgevingsvergunning vaak worden voorkomen. En het kan ervoor zorgen dat de procedure voor een formele aanvraag om omgevingsvergunning sneller verloopt.

Termijnen vooroverleg niet behaald:
De afhandelingstermijn van vooroverleggen zijn wettelijk niet vastgelegd. Voor dit verslag wordt de termijn vanuit het uitvoeringsprogramma overgenomen. Dit betreft een dienstverlenende termijn van vier weken.

Van de 182 aanvragen voor vooroverleggen in 2020 zijn 27% binnen de dienstverlenende termijn afgehandeld.

De mogelijke oorzaken hiervan zijn:

- Werkdruk; (formele aanvragen krijgen voorrang vanwege de wettelijke termijnen. Het vooroverleg is een “serviceproduct” zonder wettelijke termijn).
- Vooroverleggen zijn niet altijd volledig en/of duidelijk dus soms veel overleg over- en weer met aanvrager;
- Vooroverleggen zijn soms zeer complex zodat uitgebreid intern- en extern overleg noodzakelijk is;
- Soms moet (in overleg met de aanvrager) een vooroverleg “geparkeerd” worden omdat er een bestemmingsplan procedure gevoerd moet worden.

Omgevingsvergunning Wabo
De omgevingsvergunning is veelomvattend. Veelal hebben we te maken met een activiteit waarbij de activiteit bouwen het grootste component in de aanvraag is. We spreken van meervoudige aanvragen wanneer er meerdere activiteiten

tegelijkertijd worden aangevraagd, zoals brandveilig gebruiken van een bouwwerk en slopen. In het uitvoeringsprogramma 2020 zijn deze activiteiten specifiek benoemd.

Uitgedrukt in percentages
98,7% van de aanvragen zijn in 2020 binnen de wettelijk gestelde termijn afgerond. Een vijftal vergunningen zijn van rechtswege verleend. Als opmerking wordt hierbij geplaatst dat de aantallen zijn gebaseerd op de informatie uit Wabo MP (medewerkersportaal) 2020.

Private kwaliteitsborging bouwen
In het uitvoeringsprogramma 2020 wordt er vanuit gegaan dat de Wet kwaliteitsborging (Wkb) in 2021 wordt ingevoerd. Inmiddels is bekend dat de Wkb naar verwachting in het jaar 2022 in werking gaat treden.

De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Daarnaast wordt de aansprakelijkheid van aannemers ten opzicht van particuliere en professionele opdrachtgevers uitgebreid. De wet gaat gefaseerd in. Er wordt gestart met eenvoudigere bouwprojecten daarna volgen eventueel de meer complexere projecten.

Activiteit kappen
Er zijn situaties denkbaar waarbij een inwoner of ondernemer hinder ondervindt van bomen in eigendom van de gemeente. Er kan dan een verzoek tot kappen van de gemeenteboom worden ingediend bij het college van burgemeester en wethouders. Het verzoek wordt beoordeeld op basis van het bomenbeleid. Zo wordt er bijvoorbeeld in de groene hoofdstructuur als uitgangspunt niet gekapt, tenzij er sprake is van onrechtmatige hinder, gevaar en/of schade voor particuliere eigendommen, boomziekte of herinrichting. De gemeente maakt een afweging of er voldoende aanleiding is om de boom te kappen.

Makelaarsvragen
Makelaars die betrokken zijn bij de aan- of verkoop van panden kunnen bij het Klantcontactcentrum terecht voor informatie die belangrijk is bij de aan- en verkoop, hypotheek of taxatie van een huis. Het gaat hier dan veelal om bestemmingsplaninformatie of de mogelijkheden met een bepaald perceel.

Informatieverstrekking
In het Klantcontactcentrum staat juiste en transparante informatieverstrekking centraal. Het werk van onder andere de Wabo-consulenten bestaat voor een groot deel uit het beantwoorden van informatieverzoeken op het gebied van de Wabo. Dit gebeurd zowel telefonisch als fysiek aan de balie van het gemeentehuis. Bij informatieverzoeken wordt uitgezocht of er een vergunning noodzakelijk is, en welke regels er dan gelden om de plannen mogelijk te maken. Om mensen beter van dienst te zijn, wordt gewerkt op afspraak. Als de vraag eenvoudig te beantwoorden is kan dit zelfs via e-mail. Met de behandeling van een bouwinformatieverzoek worden veel voordelen behaald. Zo wordt er bijvoorbeeld enerzijds preventief informatie gegeven over het al dan niet vergunningsvrij bouwen of gebruiken, wat vervolgens weer scheelt in toezicht en handhaving door de gemeente. Heeft de initiatiefnemer al een duidelijk schetsplan op een specifieke locatie, dan wordt er veelal overgegaan tot vooroverleg.

Wabo omgevingsvergunning: zijn de doelen gerealiseerd?
Voor 2020 zijn het aantal activiteiten en de daaraan gekoppelde urenraming op het gebied van vergunningverlening gebaseerd op de capaciteitsberekening uit

het uitvoeringsprogramma 2020. In onderstaande tabel is voor elke activiteit een prognose weergeven afgezet tegen de werkelijkheid in 2020.

TABEL: VERGUNNINGVERLENING OMGEVINGSRECHT – KCC, CLUSTER OMGEVING 2020	Prognose	Werkelijk	Prognose	Werkelijk
Product/dienst/activiteit	Aantallen 2020	Aantallen 2020	Uren 2020	Uren 2020
Vooroverleg, principeverzoek	225	182	1125	910
Omgevingsvergunning activiteit bouw	230	239	1323	1374
Omgevingsvergunning activiteit uitweg	16	17	80	85
Omgevingsvergunning activiteit kappen	85	80	128	120
Omgevingsvergunning activiteit aanleg	5	10	23	45
Omgevingsvergunning en melding brandveilig gebruik	14	9	14	9
Omgevingsvergunning activiteit afwijking bestemmingsplan	60	29	270	131
Omgevingsvergunning en melding activiteiten milieu	40	41	10	10
Sloopmelding en melding asbest light	350	364	88	91
Riool aansluit vergunning	12	7	36	21
Huisnummerbesluit	50	38	63	48
Makelaarsvraag/verzoek bodeminformatie	30	77	45	116
Baliedienst/afspraken	375	180	375	180

Aantallen in cijfers en uren
Als opmerking moet worden opgemerkt dat in het jaar 2019 de prognose was gebaseerd op aantallen en uren per zaak. De werkelijke cijfers van 2019 waren gebaseerd op werkelijke aantallen en de uren van 2020 die zijn geregistreerd in het Persoonlijk Inzet Plan (PIP). In 2020 werd hier geen gebruik meer van gemaakt. De aantallen zijn in 2020 gebaseerd op geprognotiseerde uren x werkelijke aantallen.

Algemeen beeld
Over het algemeen vertoond het werkelijk beeld geen dermate grote afwijkingen tegen de prognose die gesteld is in het uitvoeringsprogramma 2020.

In totaal zijn er in 2020 971 omgevingsvergunningen en sloopmeldingen aangevraagd in het kader van de Wabo. De activiteiten sloop en verwijderen van asbest (37%), bouwactiviteiten (44%) en vooroverleg/principeverzoek (19%) zijn relatief de meest verleende activiteiten. Het vooroverleg kan ook meerdere activiteiten in de voorfase bevatten. Bij het vooroverleg moet daarnaast wel de kanttekening worden geplaatst dat in 15,9% van de gevallen het initiatief ook daadwerkelijk doorwerkt naar een aanvraag voor een omgevingsvergunning.

Het omgevingsrecht stelt ook nadere indieningsvereisten vast om een aanvraag om omgevingsvergunning goed te kunnen beoordelen. Indien dit niet het geval is vraagt het bestuursorgaan de initiatiefnemer de aanvraag compleet te maken. Wordt dit niet tijdig gedaan of zijn de gegevens niet voldoende voor een juiste beoordeling dan kan besloten worden om niet te beschikken.
In 2020 is 1,1% van de aanvragen buiten behandeling gesteld.

In 2020 zijn daarnaast 10 meldingen/activiteiten door bestuursorgaan of initiatiefnemer ingetrokken en zijn er in totaal 2 aanvragen geweigerd.

Afwijking – als gevolg van Covid-19
In 2020 zijn in verhouding minder uren, 290 uren, ingezet op Wabo vergunningverlening, dan geraamd. Het is aannemelijk dat Covid-19 hierop van invloed is.

Afwijking – informatie verstrekken
Merkbaar is dat initiatiefnemers in een steeds eerder stadium van hun plannen de gemeente willen consulteren dan voorheen over de haalbaarheid van plannen. In veel gevallen is de informatie die initiatiefnemers nodig hebben nog niet of onvoldoende (digitaal) ontsloten, waardoor informatieverstrekking door ons noodzakelijk is.

Wij nemen daarnaast een andere rol aan dan voorheen. Plannen worden op een meer integrale manier bekeken. Zo consulteren we vanuit het KCC meerdere interne adviseurs bij complexe plannen. Daarnaast willen we ook initiatiefnemers meer stimuleren en te begeleiden bij een meer participerende aanpak bij de vorming van hun plannen. Bijvoorbeeld in de relatie met buurtbewoners.

Afwijking – Monumenten
In onze gemeenten zijn een 34 objecten aangewezen tot monument. Het soort monument bepaald welke rechten en plichten een eigenaar heeft tot onderhoud en verbouwingsmogelijkheden. In totaal zijn er 15 rijksmonumenten en 21 provinciale monumenten aangewezen binnen de gemeente Borger-Odoorn.

Voor 2020 geldt dat er geen aanvragen zijn gedaan om een monument te wijzigen, herstellen of slopen. Jaarlijks wordt er maximaal één aanvraag gedaan voor werkzaamheden aan een monument. Daarnaast kunnen onderhoudswerkzaamheden veelal vergunningsvrij worden uitgevoerd.

Vergunningverlening overig: de toelichting
Dit hoofdstuk geeft de resultaten en in hoeverre de doelen behaald zijn op het gebied van vergunningverlening in het kader van onder andere de Drank- en Horecawet (DHW), Wet op de kansspelen, APV (evenementen, paasvuren en carbid) en Wet Kinderopvang.

Drank en horeca
Voor het uitoefenen van een horeca- of slijtersbedrijf is een vergunning benodigd van de Drank en horecawet. Daarnaast is het verboden om zonder ontheffing van de Drank en Horecawet zwak-alcoholische dranken te schenken bij bijzonderheden gelegenheden - van zeer tijdelijke aard - zoals bijvoorbeeld evenementen.

Evenementen
Evenementen zijn belangrijk voor de leefbaarheid en toerisme in de gemeente. Jaarlijks worden er ongeveer 140 evenementen georganiseerd in Borger-Odoorn. Evenementen brengen over het algemeen risico's met zich mee. Voor de classificatie van de evenementen in risico's hanteert de gemeente Borger-Odoorn een risicoanalyse. Op basis van het aantal punten worden evenementen ingedeeld in een risicoklasse: de A, B en C-evenementen (hoog risico). Daarnaast kan in een aantal gevallen met een meldingsplicht worden volstaan.

Paasvuren
Voor het oprichten en ontsteken van een paasvuur kan een ontheffing worden aangevraagd bij de gemeente. De inhoud van de aanvraag wordt beoordeeld op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening en de Wet Milieubeheer waarbinnen het verboden is in de openlucht of binnen een inrichting afvalstoffen

te verbranden. Daarbij wordt gekeken naar onder andere of er voldoende waarborgen voor het milieu aanwezig zal zijn, het ontsteken geen onnodig of onaanvaardbaar gevaar of hinder voor de omgeving en omstanders met zich meebrengt en daarvan geen (dreigende) verstoring van de openbare orde uitgaat.

Kinderopvang
In het kader van de Wet Kinderopvang is de gemeente verantwoordelijk voor de inhoud van het landelijk register kinderopvang (LRK) waarin alle opvanglocaties staan geregistreerd.

Vergunning overig: zijn de doelen gerealiseerd?

Voor 2020 zijn het aantal activiteiten en de daaraan gekoppelde urenraming op het gebied van vergunningverlening gebaseerd op de capaciteitsberekening uit het uitvoeringsprogramma 2020. In onderstaande tabel is voor elke activiteit een prognose weergeven afgezet tegen de werkelijkheid in 2020.

Algemeen beeld
Over het algemeen wijkt het werkelijke beeld niet ongunstig af tegen de prognose die gesteld is in het uitvoeringsprogramma 2020. Er kan worden gesteld dat het programma overige vergunningverlening - met uitzondering van vergunning drank en horeca en evenementen - met de inzet van de huidige uren behaald is. Covid-19 speelt hierin een belangrijke rol met als reden dat veel horecazaken in het jaar 2020 tijdelijk verplicht gesloten werden.

In de onderstaande tabel is voor elke activiteit een prognose weergegeven afgezet tegen de werkelijkheid in 2020.

VERGUNNINGVERLENING OVERIG 2020	Prognose	Werkelijk	Prognose	Werkelijk
Product/dienst/activiteit				
	Aantallen 2020	*Aantallen 2020*	*Uren 2020*	*Uren 2020*
Vergunning drank en horeca	27	13	81	39
Vergunning speelautomaten	3	0	2	0
Vergunning Wet kinderopvang inclusief wijzigingen doorvoeren	50	62	75	93
Ontheffing vreugdevuur	12	12	21	23
Melding carbid	18	19	18	19
Kennisgeving incidentele festiviteit	21	11	42	22
Evenementen	140	91	980	728
Gehandicaptenparkeerkaart GPK	100	87	100	87
Gehandicaptenparkeerplaats GPP	7	4	7	4
Verloting, bingo en collectevergunning	26	37	13	18
Besluit verkeersregelaars, geluidswagen, wedstrijd ad weg	15	19	45	47
Ontheffing blauwe zone, helikopter, luchtballon	20	16	20	16
Woningontruiming en Leegstandswet	10	6	8	5
Marktvergunning en incid. standplaats; plaatsen gem. grond	8	18	18	40
Beleidscyclus evenementen	-	-	100	100
Beleidscyclus APV	-	-	40	40
Totaal			1720	1441

Aantallen in cijfers en uren
Als opmerking moet worden opgemerkt dat in het jaar 2019 de prognose was gebaseerd op aantallen en uren per zaak. De werkelijke cijfers van 2019 waren gebaseerd op werkelijke aantallen en de uren van 2020 die zijn geregistreerd in het Persoonlijk Inzet Plan (PIP). In 2020 werd hier geen gebruik meer van gemaakt. De aantallen zijn in 2020 gebaseerd op geprognotiseerde uren x werkelijke aantallen.

Evenementen en festiviteiten
Door Covid-19 is het werkelijke aantal uren lager dan de urenberaming die gesteld is. Grote evenementen B- en C- evenementen en activiteiten hebben in 2020 niet of nauwelijks plaatsgevonden. Echter zijn ingediende aanvragen wel in behandeling genomen. Mede door Covid-19 hebben risicovolle evenementen niet plaatsgevonden omdat de vergunning niet is verleend, is ingetrokken of het evenement is afgelast. M.u.v. het Gruwelijk Boergondisch Terras voor maximaal 250 personen. Dit evenement heeft plaatsgevonden in de maanden juni, juli en augustus op de vrijdag-, zaterdag- en zondagavond.

Vergunning drank en horeca
Als gevolg van Covid-19 en de (tijdelijke) sluiting van de horecagelegenheden zijn er minder vergunning voor dranken horeca verleend dan de prognose berekening.

Paasvuren
In 2020 hebben er geen paasvuren plaatsgevonden. Echter zijn er wel vergunningaanvragen ingediend, in totaal 12 stuks. Uiteindelijk zijn de vergunningen als gevolg van Covid-19 afgewezen.

Marktvergunningen
Markten hebben plaatsgevonden onder de gestelde voorwaarden als gevolg van Covid-19. Dit verklaart een stijging van de werkelijke uren omdat de vergunningaanvragen extra tijd hebben gevraagd als gevolg van de pandemie.

3. Vergunningsgericht toezicht

In het VTH beleid 2020 staat over onze visie op toezicht en handhaving vermeld dat door duidelijke regels te stellen we duidelijk maken aan welke normen inwoners, bedrijven en instellingen moeten voldoen. Daarbij hebben we ook oog voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Toezicht is geen doel op zichzelf. We streven naar optimale naleving van de regels, maar het gaat daarbij vooral om het doel dat we met de regels beogen. Door de proactieve inzet van duidelijk zichtbare toezichthouders beogen we te voorkomen dat zaken escaleren en dat we aan de achterkant moeten handhaven.

Twee uitgangspunten zijn hierbij van belang:

1. Een pragmatische aanpak waarbij toezicht geen doel op zich is, maar in dienst staat van het positief beïnvloeden van nalevingsgedrag;
2. De keuze is gemaakt voor een proactieve inzet, in lijn met het spreekwoord "voorkomen is beter dan genezen".

Aantallen in cijfers en uren

Als opmerking moet worden opgemerkt dat in het jaar 2019 de prognose was gebaseerd op aantallen en uren per zaak. De werkelijke cijfers van 2019 waren gebaseerd op werkelijke aantallen en de uren van 2020 die zijn geregistreerd in het Persoonlijk Inzet Plan (PIP). In 2020 werd hier geen gebruik meer van gemaakt. De aantallen zijn in 2020 gebaseerd op geprognotiseerde uren x werkelijke aantallen.

3.1. Toezicht op het onderdeel bouw

Er is in 2020 1526 uur begroot voor toezicht op het onderdeel bouw door de gemeentelijk toezichthouders. Doordat de uren niet meer zijn vastgelegd in het Persoonlijk Inzet Plan (PIP), vindt er een schatting van het werkelijke aantal uren plaats. Deze uren zijn geschat op ruim 600 uur.

Verschil tussen begrootte uren en geschatte uren:

Opgemerkt moet worden dat er voor toezicht op het onderdeel bouw (nog) geen gebruik wordt gemaakt van particuliere/externe partijen. Dit heeft invloed op de invulling van en het aantal controlebezoeken bij bepaalde bouwwerken aangezien de capaciteit niet toereikend is. Hierdoor wordt er onderscheid gemaakt tussen de niet complexe bouwwerken en/of de gebouwen waarbij geen sprake is van het langdurig verblijven van mensen en de grotere bouwwerken of uitbreidingen. Momenteel wordt er gewerkt aan het verbeterplan Kwaliteitscriteria 2.2. waarin ook voor dit onderdeel aandacht is. Vanaf het derde kwartaal 2021 zal er naar verwachting een verbetering zichtbaar zijn tussen het verschil van de begrootte uren en de geschatte uren. In 2022 treed naar verwachting de Wet kwaliteitsborging (Wkb) in werking waardoor in het bouwtoezicht sowieso veranderingen zullen plaatsvinden.

Wat wel aan bouwtoezicht is uitgevoerd staat onderstaand beschreven:

Zodra er een omgevingsvergunning voor bouwen wordt verleend start het proces voor de toezichthouders. Afhankelijk van het type bouwwerk worden er een aantal locatiebezoeken afgelegd tijdens het bouwproces. De start en frequentie hangt samen met het type bouwwerk en de snelheid van de bouwer. Het aantal aanvragen omgevingsvergunningen is direct van invloed op de mate waarin de toezichthouders worden ingezet.

Bij de niet complexe bouwwerken is daarom de keuze gemaakt om één of twee keer een bezoek te brengen aan de bouwlocatie. Wanneer er slechts eenmaal een

bezoek werd gebracht aan de bouwlocatie dan betrof dit direct de eindcontrole (eindcontrole bouw). Dit betekent dat in alle gevallen is gecontroleerd of het bouwwerk conform de verleende vergunning is opgericht. Ondanks dat er minder uitvoerig of minder frequent is gecontroleerd dan gepland is er wel oog gebleven voor essentiële onderdelen zoals de fundering, dragende delen van de constructie en brand technische voorzieningen.

Gaat het om complexe bouwwerken dan zal een toezichthouder minimaal tweemaal de bouwlocatie aandoen. Het eerste bezoek staat dan in het teken van de uitzetting van de bouw. Dit gebeurt altijd in overleg en in uitvoering met externe partij. In gevallen van grotere projecten zal de toezichthouder ook tussen de twee bezoeken door nog een keer langs gaan. Dit om te zien hoe de vorderingen zijn en om een algehele indruk te krijgen van de bouwplaats. Het laatste bezoek staat altijd in het teken van eindcontrole.

Ook in 2020 merken we dat er zelden wordt afgeweken van de in de vergunning opgenomen voorwaarden.

Wanneer een vergunning is verleend door de Wabo consulenten, krijgt toezicht een vervolgzaak waarin zij de woning uitzetten, melding start bouw en de woning gereed melden bij de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

Daarnaast houdt de VRD toezicht met betrekking tot brandveiligheid van gebouwen. Dit gebeurde vaak op verzoek van de gemeente naar aanleiding van een klacht of melding. Aan deze verzoeken heeft de VRD kunnen voldoen. In totaal heeft de VRD in 2020 over 16 controleobjecten advies uitgebracht aan de gemeente. Dit betreffen adviezen over de brandveiligheid bij de bouw.

Naast toezicht op bouwwerken zijn er in 2020 op basis van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (verder: BAG) locatiebezoeken uitgevoerd. Dit gebeurt veelal naar aanleiding van een melding vanuit het BAG-systeem. Er kan middels een vergelijking van luchtfoto's worden geconstateerd dat er in de gemeente een bouwwerk is opgericht. Om te bepalen of dit een vergunningsvrij of vergunning plichtig object betreft kan het noodzakelijk zijn dat een toezichthouder ter plaatse gaat. Ook kan dit nodig zijn wanneer er twijfel bestaat over het nog bestaan van het bouwwerk. Indien nodig meet de toezichthouder tijdens het locatiebezoek de bouwwerken op. Voor de locatiebezoeken op basis van de BAG zijn in 2020 geen uren ingezet.

3.2. Toezicht op evenementen

Voor toezicht op evenementen is in het uitvoeringsprogramma 92 uur begroot. Er bleek in 2020 52 uur beschikbaar te zijn geweest. Maar uiteindelijk zijn er door Covid-19 in totaal maar 9 uur ingezet op dit onderdeel. Voor de activiteiten die wel hebben plaatsgevonden vallen onder toezicht op een verleende omgevingsvergunning. Er vindt dan wel toezicht plaats op de verleende vergunning en de daarin opgenomen voorwaarden. De VRD heeft door de Covid-19 geen controles uitgevoerd met een bezoekersaantal groter dan 500 personen.

In het uitvoeringsprogramma 2020 zijn de volgende doelstellingen opgenomen ten aanzien van evenementen.
Hoofddoel: het faciliteren van evenementen, met borging van de leefbaarheid en veiligheid van de omgeving en bezoekers.
Achterliggende doelen:

- Het stimuleren van toerisme -en daarmee de lokale economie- in de gemeente.

- Bijdragen aan het imago van Borger-Odoorn als aantrekkelijke woon- en recreëergemeente.
- Het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van hinder voor de omgeving.
- Zorgdragen voor de veiligheid van bezoekers en omwonenden van evenementen

Covid-19
Door de Covid-19 hebben er in 2020 geen risicovolle evenementen plaatsgevonden met een bezoekersaantal groter dan 500 personen.

Vanwege het verbod op het houden van evenementen, dat voor het grootste gedeelte van 2020 van kracht was i.v.m. de corona-crisis, hebben er in 2020 maar een fractie van de evenementen plaatsgevonden die in een normaal jaar plaats zouden hebben gevonden. Een zinvolle vergelijking met de hoeveelheid aangevraagde/vergunde evenementen met eerdere jaren, is voor 2020 dan ook niet mogelijk.

In de zomerperiode waren bepaalde kleinere evenementen tijdelijk wel weer toegestaan. Hierbij zijn voor elk evenement de corona-plannen beoordeeld door de gemeente, om zo de veiligheid van bezoekers en bewoners te waarborgen. Het hoofddoel van het evenementenbeleid; het faciliteren van evenementen, met borging van de leefbaarheid en veiligheid van de omgeving en bezoekers, is door corona ten dele wel en ten dele niet behaald: het faciliteren van evenementen was het grootste deel van het jaar onmogelijk vanwege een landelijk verbod op evenementen. Het borgen van de veiligheid en leefbaarheid voor bezoekers en de omgeving is daarentegen wel goed gelukt; in de beperkte periode dat kleinere evenementen tijdelijk wel weer werden toegestaan is daar veel aandacht besteed in het vergunningentraject en bij het toezicht op de evenementen zelf.

Het Gruwelijk Boergondisch Terras in Douwenermond
Dit evenement - met maximaal 250 personen - heeft plaatsgevonden in de maanden juni, juli en augustus op de vrijdag-, zaterdag- en zondagavond. De toezichthouders hebben meerdere controle momenten ingezet om de Covid-19 maatregelen te handhaven.

3.3. Extra inzet toezicht als gevolg van Covid-19

In 2020 hebben de toezichthouders extra uren ingezet als gevolg van Covid-19. Deze extra inzet heeft vooral betrekking op het inrichten van de 1,5 meter samenleving binnen de gemeente. Voorbeelden hiervan zijn: borden en vlaggen plaatsen, routes aanbrengen op de straat, terrassen controleren. De totale inzet in 2020 als gevolg van Covid-19 bedraagt 973 uur.

3.4. Toezicht op de Drank en Horecawet

Doelstelling 2020: vergunningverlening, toezicht en handhaving op de DHW wordt uitgevoerd in overeenstemming met het Alcoholpreventie- en handhavingsplan 2020-2024 'Ontnuchterend!'. In dit plan stelt de gemeente zich het volgende ten doel:
1. Preventief inzetten op informeren van jongeren en hun ouders over de schadelijke gevolgen van alcohol- en lachgas gebruik.
2. Afname van alcoholgebruik en van de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik onder de achttien jaar.
3. Signaleren en terugdringen van problematisch alcoholgebruik bij zowel volwassenen als jongeren onder de 18.

4. Stijging realiseren van het aantal positieve controles en terugdringen van het aantal incomplete of onjuiste vergunningen bij horecagelegenheden, detailhandelaren en paracommerciële organisaties.

De prioriteit gaat daarbij uit naar de doelgroep onder de achttien en tussen de achttien en 24 jaar.

De uitvoering van dit toezicht wordt verzorgd door Veiligheidszorg Drenthe i.s.m. gemeente en MB-ALL. De toezichtactiviteiten door Veiligheidszorg Drenthe en MB-ALL worden conform onderlinge afspraken ingepland. In het Alcoholpreventie- en handhavingsplan 2020-2024 'Ontnuchterend!' staan de stappen beschreven die zullen worden ondernomen om de gestelde doelen te halen. De gemeente heeft zelf 43 uren geraamd voor toezicht op de DHW.

Zijn de doelstellingen gehaald?
Door de geldende corona maatregelen zijn gedurende 2020 horecagelegenheden en paracommerciële organisaties gesloten en hebben evenementen geen doorgang kunnen vinden. In het kader van toezicht en handhaving hebben er dus ook geen controles plaats kunnen vinden. Wel is er een start gemaakt met doelstelling 4. Voor januari 2022 beschikken alle horecagelegenheden, detailhandelaren en paracommerciële organisaties over een complete en juiste vergunning.

Evenementen
In 2020 hebben door de geldende coronamaatregelen geen evenementen plaatsgevonden. Er zijn dus geen controles uitgevoerd en geen boetes waarschuwingen/boetes uitgedeeld.

Paracommercie
Normaliter worden er ook controles uitgevoerd bij (para)commerciële instellingen. Alle instellingen waar alcohol verkocht mag worden, met uitzondering van slijterijen en supermarkten, zijn door de geldende coronamaatregelen gesloten. Hier zijn geen vergunning controles en leeftijdgrenscontroles uitgevoerd.

Meldingen horeca-instellingen
In 2020 is er 1 melding geweest van ‘overlast’ bij een horeca-instelling in onze gemeente. MB-ALL zou hier een controle uit gaan voeren, enkele dagen voor de geplande controle werd de horeca gesloten. Deze controle heeft tot op heden nog geen doorgang kunnen vinden.

4. Objectgericht toezicht

Objectgericht toezicht is toezicht op het gebruik van bestaande objecten in bestaande situaties in de gebruiksfase. De gebruiksfase begint nadat een object, zoals een gebouw, is gebouwd (opgericht), is ingericht en "gebruiksklaar" is. Objectgericht toezicht is gebaseerd op een verleende (omgevings)vergunning of algemene regels, zoals een AMvB. Het toezicht richt zich op het controleren van naleving van voorschriften uit de vergunning of de algemeen geldende regels. Objecten worden, afhankelijk van gestelde prioriteiten met een vastgestelde controlefrequentie periodiek gecontroleerd of worden gecontroleerd naar aanleiding van klachten of signalen dat er mogelijk regels worden overtreden.

In VTH-beleid is opgenomen dat binnen dit onderdeel toezicht op brandveiligheid door de VRD en het gebruik van bouwwerken in strijd met de bestemming prioriteit heeft. Hierbij hoort ook toezicht op de mogelijke aanwezigheid van asbest, gericht op het voorkomen van gevaar.

Het toezicht op de inrichting gebonden milieuvoorschriften wordt door de RUD Drenthe uitgevoerd en houdt onverminderd prioriteit. De RUD Drenthe werkt sinds januari 2016 volgens het uitgangspunt van 'de Drentse maat'. Ook in 2020 is de Drentse maat (DM) gehanteerd.

4.1. Toezicht op het gebruik van bouwwerken en handelen in strijd met het bestemmingsplan

De gemeente handelt het toezicht af dat te maken heeft met strijdig gebruik van bouwwerken en het handelen zonder afwijking. Voor de gemeente is een investering van totaal 234 uur geraamd. De toezichthouders hebben in 2020 iets meer dan dit aan dit onderdeel besteed, namelijk 255 uur.

Het toezicht op het gebruik van bouwwerken en handelen in strijd met het bestemmingsplan wordt uitgevoerd door twee partijen. De gemeente handelt zelf het toezicht af die te maken hebben met strijdig gebruik van bouwwerken en het handelen in strijd met het bestemmingsplan. Daarnaast houdt de VRD toezicht met betrekking tot het aspect brandveiligheid van gebouwen. Deze ziet toe op de technische onderdelen zoals alarminstallaties, vluchtwegen, juiste beslag op de deuren en de aanwezigheid en in orde hebben van blusmiddelen.

Het gemeentelijk toezicht op dit onderdeel van objectgericht toezicht heeft enkel plaatsgevonden naar aanleiding van meldingen en klachten. De binnengekomen meldingen en klachten variëren van in slechte staat verkerende gebouwen tot de verrommeling van erven. Zodra er een melding of klacht binnenkomt wordt er door de gemeentelijk toezichthouder een eerste controle uitgevoerd. Zo kan worden bekeken of er inderdaad sprake is van een strijdige situatie. Wanneer dit het geval is dan volgt er een gesprek met de eigenaar en/ of gebruiker van het perceel of de woning. Door het gesprek aan te gaan kan worden beoordeeld of er een mogelijkheid bestaat om er in onderling overleg uit te komen. Bijvoorbeeld wanneer de eigenaar of gebruiker door een uitleg over de regels uit zichzelf besluit de rommel op zijn erf op te ruimen. Wanneer de strijdige situatie is beëindigd kan de zaak worden afgedaan. Echter is dit niet altijd het verloop. In dat geval zal er een handhavingstraject worden opgestart.

Als we de uren bekijken welke zijn besteed aan dit onderdeel in 2020 dan kunnen we stellen dat dit onderdeel van de gemeentelijke toezichthouders meer aandacht heeft gevraagd dan was verwacht. Dit komt met name doordat de milieu

gerelateerde controles meer tijd kosten. Daar waar de RUD betrokken is vraagt het ook van de gemeentelijke toezichthouders veel tijd gedurende het traject.

4.2. Toezicht door de VRD op brandveiligheid

De VRD zet in op risicogericht toezicht en toezicht op afstand. Risicogericht toezicht kost per object aanzienlijk meer tijd. Om de aanpak toch te kunnen realiseren heeft de VRD een analytisch model opgesteld aan de hand waarvan kan worden bekeken of een object hoog dan wel laag risico loopt op brand en schade als gevolg daarvan. Toezicht wordt noodzakelijk geacht bij objecten waarbij sprake is van niet-zelfredzame gebruikers, aanwezigheid van gevaarlijke stoffen of toepassing van gelijkwaardigheid.

Voor de minder risico volle objecten is gekozen om dit niet meer fysiek te doen maar op een ander wijze vorm te geven, hierdoor hebben meer mogelijkheden om doelmatiger te werken en komt er meer capaciteit beschikbaar voor gebouwen met een hogere risicoclassificering. In 2019 is de VRD in de gemeente Borger-Odoorn de pilot 'toezicht op afstand' gestart voor de categorie 3 en 4 objecten (dus de objecten met een laag risico). De VRD heeft hiervoor een online tool. Deze kan door bedrijven zelf worden ingevuld. Afhankelijk van de uitkomst van deze online toetsing bepaalt de VRD de eventuele vervolgstappen. De VRD geeft aan in 2020 in totaal 15 objecten fysiek te hebben gecontroleerd. Hierbij hebben zij geen uitzonderlijke zaken v.w.b. brandveiligheid aangetroffen. Voor het toezicht op afstand is 1 object afgehandeld. De VRD geeft aan dat zij minder toezichtcontroles en toezichttaken hebben kunnen uitvoeren vanwege de coronacrisis. Het toezicht heeft door de lockdowns grotendeels stil gelegen. De objecten waar de VRD voornamelijk het toezicht uitvoert is in de woonzorggebouwen; en deze categorie met kwetsbare mensen konden zij i.v.m. besmettingsgevaar niet bezoeken. Het toezicht op afstand is ook minder geweest; de objecten die hiervoor in aanmerking komen zijn voornamelijk horecagelegenheden. De VRD heeft gemerkt dat het animo van deze eigenaren om mee te doen met het toezicht op afstand ook door de coronacrisis veel minder is geweest. De VRD gaf aan bezig te zijn met een evaluatie van toezicht op afstand. De uitkomsten hiervan zullen met de gemeente worden gedeeld. Verder was de VRD ook in 2020 voor urgente zaken omtrent brandveiligheid bij bouw – en woningtoezicht beschikbaar geweest.

4.2. Toezicht op de activiteit milieu

In het jaarprogramma zijn heeft de RUD 2030 uren opgenomen voor het uitvoeren van milieutoezicht in de gemeente Borger-Odoorn. Gebleken is dat de RUD 1943 uur besteedt heeft aan dit product, dit komt overeen met 96% van het aantal uren die opgenomen zijn in het jaarprogramma. In de als bijlage toegevoegde jaarrapportage van de RUD over 2020 (bijlage 2) staat per onderdeel een toelichting van de RUD over het door hen uitgevoerde toezicht.

5. Gebiedsgericht toezicht

In het VTH-beleid is door middel van speerpunten een bestuurlijke keuze gemaakt over de prioriteit van het gebiedsgericht toezicht. In het beleid is bepaalt dat de focus moet komen te liggen op het toezicht in de openbare ruimte. Hier gaat het om zaken die onze inwoners raken zoals illegale bouwwerken, illegale reclames, verrommeling, opslag van materiaal, brandgevaarlijke situaties,

overlast in allerlei hoedanigheden, waaronder geluidsoverlast. Hier past een actieve en aanwezige gemeentelijke toezichtsrol. Voor toezicht op dit terrein is ook een belangrijke rol weggelegd voor de inwoners zelf. Zij zijn immers degenen die de overlast in de openbare ruimte direct ondervinden. Door actief werk te maken van meldingen wordt daaraan vorm gegeven. Indien nodig wordt hierbij hulp ingeschakeld van de RUD en/of VRD. Het doel van gebiedsgericht toezicht is het borgen en versterken van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten. En het behouden en waar nodig vergroten van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Er is in 2020 1439 uur begroot voor toezicht in de openbare ruimte (voornamelijk op basis van de APV). Er is 1200 uur daadwerkelijk ingezet op dit onderdeel door de gemeentelijk toezichthouders.

In het uitvoeringsprogramma van 2020 staat het volgende opgenomen over toezicht in de openbare ruimte.
Hoofddoel: een 'opgeruimde' openbare ruimte en een net straatbeeld
Achterliggende doeleinden:

1. *De ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten borgen en versterken.*
2. *Behouden en waar nodig vergroten van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.*

Acties (om het doel te bereiken): De toezichthouders gaan proactief in de openbare ruimte controleren. Hierbij hebben zij aandacht voor zaken die onze inwoners raken zoals illegale bouwwerken, illegale reclames, verrommeling, opslag van materiaal, brandgevaarlijke situaties en dumpingen van afval (zoals tuinafval, grofvuil, asbest en drugsafval). Wanneer de toezichthouder dergelijke zaken constateert wordt de situatie vastgelegd. Vervolgens wordt het onderzoek naar de overtreder gestart. Wanneer de overtreder bekend is gaat de toezichthouder met diegene in gesprek en vraagt de strijdige situatie te beëindigen (dus de openbare ruimte op te ruimen). Hiervoor wordt een termijn gesteld. Wanneer de overtreder niet kan worden achterhaald dan zorgt de toezichthouder ervoor dat de strijdige situatie wordt beëindigd (bijvoorbeeld door het inschakelen van buurtbeheer). In beide gevallen wordt dus zorggedragen voor het opruimen van de openbare ruimte, door de overtreder of door de gemeente.
Meten: door het aantal meldingen openbare ruimte (MOR-meldingen) in beeld te brengen en deze te vergelijken met het aantal meldingen van voorgaande jaren. Wanneer er in 2020 minder MOR-meldingen worden ontvangen dan in de voorgaande jaren kan worden geconcludeerd dat de acties het gewenste effect hebben.

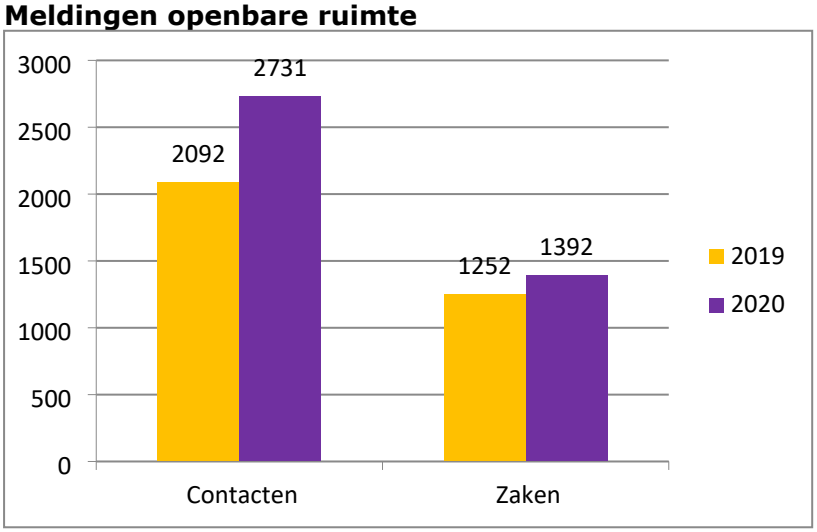
Steeds vaker wordt door de gemeentelijke toezichthouders geconstateerd dat er wordt geplakt en geklad in de openbare ruimte. Dit gebeurt op elektriciteitskasten, lantarenpalen en andere beplakbare objecten. Ook worden er regelmatige reclame uitingen aangetroffen die niet passen binnen het beleid van de gemeente.

In 2020 zijn de toezichthouders ook ten aanzien van reclame uitingen proactief te werk gegaan. Dit betekent dat er actie wordt ondernomen ten aanzien van reclame uitingen die niet conform het beleid van de gemeente zijn geplaatst.

In 2020 zijn de toezichthouders proactief te werk gegaan in de openbare ruimte in gevallen waar er gevaarlijke situaties zijn ontstaan. Ook is er in 2020 actief omgegaan met meldingen over de openbare ruimte. Dit bevorderd de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. En is een positief resultaat voor onze inwoners en

ondernemers. In onderstaande grafiek staat het aantal contacten en zaken die zijn behandeld inzake de meldingen openbare ruimte.

Meldingen openbare ruimte

Er zijn in 2020 meer contacten geweest over de MOR-meldingen. En ook zijn er meer zaken aangemaakt. De redenen hiervan zijn:

1. Covid-19 speelt hierin een rol doordat er vanuit de inwoners meer vragen zijn gekomen over o.a. de 1,5 meter samenleving;
2. De proactieve houding van de toezichthouders in de openbare ruimte. Door hun zichtbaarheid is de kans groot dat er eerder meldingen worden gedaan;
3. De toezichthouder maakt een zaak aan wanneer hij actief (zonder externe melding) te werk is gegaan.

6. Integraal toezicht

Integraal toezicht is toezicht waarbij er verbindingen worden gelegd tussen het fysieke en het sociale domein. De gemeentelijk toezichthouder, de politie, de Stichting Sociale Teams Borger-Odoorn en andere samenwerkingspartners werken samen. Door integraal toezicht te houden wordt niet slechts aan één aspect van de situatie aandacht besteedt, maar aan alle aspecten. Door de korte lijnen kan snel geschakeld worden tussen signalen in de sfeer van het fysiek domein, de openbare ruimte en de openbare orde enerzijds en het sociaal team anderzijds. Hierdoor worden onze inwoners sneller en beter geholpen.

In het toezichts- en handhavingsbeleid is tevens aandacht voor de wens van de raad om te streven naar een verdere integratie van toezicht tussen het fysieke domein, het sociaal domein en het domein van openbare orde en veiligheid.

Integratie tussen openbare orde en veiligheid enerzijds en het fysieke domein anderzijds bestaat al langer. Met de komst van de sociale teams is het mogelijk de samenhang tussen het fysieke en het sociale domein ook handen en voeten te geven. Dat heeft recent ook al zijn meerwaarde laten zien in die zin dat toezichthouders hun signalen regelmatig afstemmen met de sociale teams en zo inhoud geven aan een van de doelstellingen van de decentralisaties in het sociaal domein: proactief en dicht bij de burger georganiseerde uitvoering. Wanneer sprake is van overlastproblematiek nemen toezichthouders contact op met de sociale teams in Borger-Odoorn, waardoor een geïntegreerde en meer doeltreffende aanpak tot stand komt. Dat werkt ook in omgekeerde richting: op zijn beurt schakelt het sociaal team de toezichthouders in om eventuele problemen zo vroeg mogelijk te kunnen aanpakken.

In het handhavingsuitvoeringsprogramma is voor de inzet op invoering en toepassing integraal werken en afstemming tussen de domeinen/partijen 381 uur geraamd. De daadwerkelijke inzet op dit onderdeel was hoger, namelijk 420 uur.

Inzet op invoering en toepassing integraal werken gaan vooral over het maken van werkafspraken, vastleggen van processen en monitoren van de voortgang. Dit ligt deels bij de toezichthouders maar ook bij andere binnen de organisatie. Bijvoorbeeld bij het bedrijfsbureau of de coördinatoren van KCC, cluster Omgeving.

Onze inwoners kunnen beter geholpen worden als er sprake is van een samenhangende aanpak waarbij aandacht is voor al zijn/haar problemen, de samenhang daartussen en waarbij de behoeften van de klant leidend zijn. Op organisatorisch vlak kun je ervoor zorgen dat bureaucratische verkokering wordt tegengegaan en dat de verschillende instellingen, hulpverleners en overheden met elkaar samenwerken. In plaats van dat zij langs elkaar heen werken. Integraal werken zorgt er zo voor dat de dienstverlening van de gemeente op de lange termijn effectiever wordt. Hierdoor worden onze inwoners sneller en beter geholpen.

Integraal toezicht wordt ook bij toezicht belangrijk gevonden. We zien dat al terugkomen bij het onderdeel evenementen. Eerder was de afstemming met externe partijen vooral op afstand. Nu organiseren we dit sinds enkele jaren op een andere manier. Meer vanuit de gedachte om het gesprek met elkaar aan te gaan. Hierbij wordt ook de initiatiefnemer tijdig betrokken en in het proces meegenomen. Men komt langs, deelt ideeën en hoort face tot face hoe de adviserende diensten hier tegen over staan.

Door de toezichthouders wordt steeds meer geïnvesteerd in het integraal werken.

Zie een recente casus die is ingebracht door de toezichthouders:

Toezichthouders spelen een belangrijke rol in het proces nadat er door de politie bijvoorbeeld een hennepkwekerij is ontmantelt. Wanneer er een inval wordt gedaan door de politie, wordt ook een toezichthouder op de hoogte gebracht van dat feit. Dit gebeurt door het Crime team dat zich heeft gevestigd in Emmen. De toezichthouder werkt in dergelijke zaken volgens het proces handhaving na overtreding Opiumwet. En gaat, nadat het pand is vrijgegeven, samen met samenwerkingspartner ter plaatse en voert een toezichtscontrole uit. De resultaten van dit onderzoek worden door de toezichthouder vastgelegd in een toezichtsrapportage. Deze wordt toegezonden aan het juridisch team. Zij zorgen dat het vervolgproces in gang wordt gezet. Ook stelt de toezichthouder de burgemeester op de hoogte van de aangetroffen situatie.

Dit bestaat uit het nemen van een besluit door de burgemeester gebaseerd op het handhavingsbeleid hard- en softdrugs gemeente Borger-Odoorn 2013 2e wijziging. Als de burgemeester heeft besloten het pand te sluiten zorgt de toezichthouder voor de feitelijke afsluiting van het pand doormiddel van een verzegelingssysteem. De toezichthouder zorgt ervoor dat de bewoner het pand heeft verlaten, sluit het pand middels een loodje en er worden plakkaten op de deuren geplakt waar opstaat dat het pand is gesloten wegens overtreding van de Opiumwet. Gedurende de sluiting van het pand ziet de toezichthouder erop toe dat men zich houdt aan de opgelegde maatregel en het pand en perceel niet betreedt. De toezichthouder verwijderd na afloop van de sluiting de verzegeling en de plakkaten. En geeft daarmee de woning weer vrij.

Vaak worden er - ten bate van de hennepkwekerij - aanpassingen gedaan aan de meterkast. Waardoor deze niet meer voldoet aan de gestelde normen uit het Bouwbesluit. En hierdoor kan een gevaarlijke situatie ontstaan. Als hiervan sprake is sluit Enexis het pand af van het netwerk. Voordat er weer kan worden aangesloten moet de bewoner een rapportage van een gecertificeerde installateur overleggen aan de gemeente. De jurist maakt hierover afspraken met Enexis. En het college neemt hierover een besluit (last onder dwangsom).
Het keuringsrapport wordt naar de gemeente opgestuurd. De jurist overlegt met de toezichthouder over de rapportage. Als daaruit blijkt dat weer aan de geldende normen wordt voldaan, stuurt één van de juristen Enexis een berichtje dat de meterkast weer voldoet aan de normen en (wat de gemeente betreft) weer kan worden aangesloten op het netwerk.

De toezichthouders werken structureel samen met:
- Het juridisch team;
- Sociale Teams Borger-Odoorn;
- VRD;
- RUD;
- Milieupolitie.

In de bovenstaande casus heeft ook samenwerking plaatsgevonden met:
- Medewerker Enexis;
- Politie of Crime team Emmen.

Situaties die toezichthouders aantreffen op locatie:
- Een woning die erg is vervuild;
- Verdere begeleiding opstarten met de Sociale Teams;
- Dieren in allerlei soorten en hoedanigheid;
- Bij brandgevaarlijke situaties de VRD inschakelen;
- Bij illegale bewoning de afdeling Burgerzaken betrekken.

We zien dat er in 2020 steeds meer tijd en aandacht is besteed aan integraal werken. Dit kwam vooral voort uit casussen die zich in het werkveld hebben aangediend. Tijdens de afwikkeling hiervan bleek wel dat men elkaar steeds beter weet te vinden. De toezichthouders maken steeds meer gebruik van de zogenoemde “voelsprieten”.

Ook dient de toezichthouder op locatie naast de specifieke klacht aandacht te hebben voor overige “problematiek”. De toezichthouder heeft een signaalfunctie en geeft het signaal af bij de collega / ketenpartner die hier over gaat. Op deze manier vraagt de functie van toezichthouder om een bredere blik en beperkt de functie zich niet alleen tot de specifieke klacht. Zie een recente casus die is ingebracht door de toezichthouders:

Er heeft een locatiebezoek plaatsgevonden als gevolg van een melding over geluidsoverlast van de hond van de buren. Tijdens dit bezoek blijken er meerdere problemen te zijn. Ook lijdt de bewoner aan PTSS (posttraumatische stress stoornis) De toezichthouder maakt een melding bij de Sociale Teams, de wijkagent en de woonstichting met als doel alle problemen die er spelen integraal aan te pakken met de betrokken partijen.

7. Handhaving in het kader van het omgevingsrecht, de Apv en Opiumwet

Handhaving in het kader van het omgevingsrecht, de Apv en de Opiumwet vindt plaats wanneer er uit een toezichtscontrole van de gemeentelijk toezichthouder (of één van de samenwerkingspartners zoals de politie) is gebleken dat er in strijd met wet- en regelgeving is gehandeld. Als er een overtreding wordt geconstateerd, dan zal – als eerste stap in het handhavingstraject – de overtreder worden uitgenodigd voor een gesprek met de Wabo-consulent. De situatie wordt uitgelegd. Er wordt gekeken naar eventuele oplossingen en legalisatiemogelijkheden. Indien het gesprek niet leidt tot een oplossing dan zal het handhavingstraject worden voortgezet. Het juridisch team is verantwoordelijk voor het afhandelen van het juridische traject van de handhaving. Hieronder valt onder meer het opstellen van het handhavingsbesluit, het advies aan het college (indien nodig) en het opstellen van juridische documenten daarbij (bijvoorbeeld een last onder dwangsom of bestuursdwang).

Bovenstaande werkwijze is in 2020 vastgelegd in 4 processen voor de behandeling van handhavingszaken.
Het gaat om de volgende handhavingsprocessen:
- Proces verzoek om handhaving Wabo/Apv;
- Proces handhaving uit toezichtscontrole;
- Proces handhaving na een bijtincident;
- Proces handhaving bij overtreding van de Opiumwet.

In de processen staat stapsgewijs beschreven welke stappen er moeten worden gezet en door wie. De stappen moeten worden doorlopen door de administratief juridisch medewerker van het cluster VSO, de Wabo-consulenten van KCC, cluster Omgeving en de juristen van het cluster VSO. Het inschakelen van de ketenpartners (bijvoorbeeld VRD of RUD) is ook gewaarborgd in de handhavingsprocessen. We zijn vanaf 3 juni 2020 gaan werken met deze processen.

<u>Inzet op toezicht voor ondersteuning handhaving</u>

Er is in 2020 rekening gehouden met een belasting van in totaal 505 uur toezicht naar aanleiding van verzoeken om handhaving en lopende handhavingszaken. De daadwerkelijke inzet in 2020 betrof 300 uur. Dit is een inschatting gebaseerd op het aantal zaken en een gemiddeld aantal uren per zaak.

Er zijn in 2020 zaken behandeld die nog lopen vanuit 2019 en er zijn een aantal nieuwe handhavingszaken bijgekomen. Echter zijn dit er minder dan verwacht als we kijken naar de cijfers van andere jaren (zie onderstaande tabel ‘verzoeken om handhaving’ . Dit is dan ook de reden dat er door de toezichthouders minder uren op dit onderdeel zijn ingezet dan gepland in het uitvoeringsprogramma. Als we de zaken inhoudelijk bekijken dan hebben we te maken met een diversiteit aan onderwerpen. Een deel van de zaken komt voort een vaak langere tijd lopende burenruzie. Het ongenoegen neemt dergelijke proporties aan dat men geen ander uitweg meer ziet dan een verzoek om handhaving bij de gemeente neer te leggen. Ook kan het onjuist gebruik van een perceel of gebouw is een reden tot het indienen van een dergelijk verzoek. Voordat de gemeente besluit om over te gaan tot handhaven wordt er geprobeerd eerst het gesprek aan te gaan. Hierbij wordt de persoon uitgenodigd die het verzoek heeft ingediend en de persoon die het betreft. Dit wordt georganiseerd binnen twee weken na binnenkomst van het

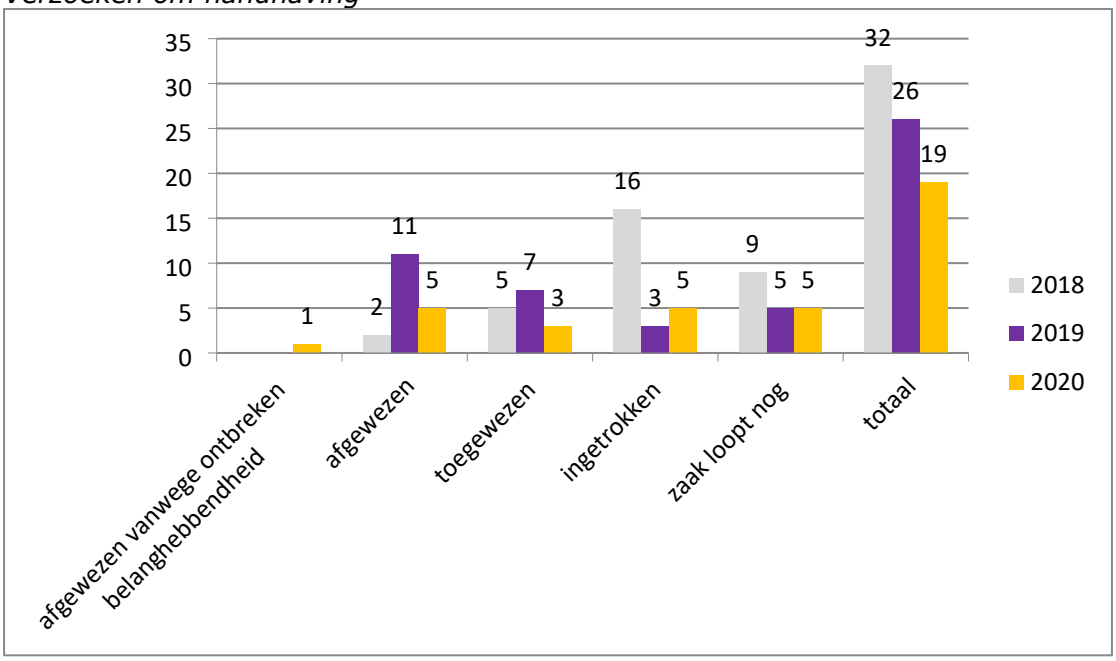
verzoek. Soms leidt dit tot een oplossing. Mocht dit niets opleveren dan wordt de zaak overgedragen naar VSO die de vervolg stappen bepaald.
Naast deze zaken zijn er ook dit jaar weer drugs gerelateerde illegale activiteiten. Bij de constatering van deze illegale activiteiten wordt een toezichthouder vanuit VSO verzocht ter plaatse te gaan kijken. Iets wat altijd gebeurt in samenwerking met de politie. Hierbij dient de toezichthouder een rapportage met bevindingen op te stellen met hierbij foto's van de aangetroffen situatie. Nadat dit is gebeurd volgt altijd het vraagstuk van het wel of niet sluiten van woning of/en bijgebouw. Mocht hiertoe worden besloten dan zal toezicht het betreffende pand verzegelen en dit kenbaar te maken met plakkaten op het raam of de deur.

Handhaving

Voor 2019 is in totaal voor het juridisch team 900 uur gereserveerd voor handhavingszaken op het gebied van de Wabo, de Apv en de Opiumwet. Waarvan 600 uur daadwerkelijk is ingezet op dit onderdeel.

In onderstaande grafieken zijn de aantallen handhavingszaken en verzoeken om handhaving die in 2020 zijn behandeld weergegeven op het gebied van het omgevingsrecht. Er heeft onder andere handhaving plaatsgevonden op grond van de Wabo, de Apv en de Opiumwet. Onder elke grafiek wordt aangegeven om wat voor soort handhavingszaken het gaat. Om enig zicht te krijgen op de ontwikkelingen van het aantal zaken ten opzichte van voorgaand jaar zijn in de tabel tevens de gegevens van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Verzoeken om handhaving

Een handhavingstraject wordt opgestart na ontvangst van een klacht/melding of een officieel verzoek om handhaving. De gemeente is verplicht om handhavend op te treden wanneer zij een verzoek om handhaving ontvangen, tenzij er geen sprake is van een overtreding. Daarnaast kan er van handhaving worden afgezien wanneer er zicht op legalisatie is of wanneer handhaving niet evenredig is met de te dienen belangen.

Zoals we uit de cijfers kunnen halen zijn in 2020 minder handhavingszaken behandeld dan voorgaande jaren. Wel waren er ook in 2020 sprake van een aantal langlopende handhavingskwesties die nog steeds actief zijn. Ook zijn er

nieuwe handhavingsverzoeken ontvangen (maar dit waren er minder dan in 2018 en 2019).

Voordat de gemeente een beslissing neemt op het verzoek om handhaving het gebruikelijk is om eerst het gesprek aan te gaan. Zowel degene die het verzoek heeft ingediend en degene op wie het verzoek ziet moet worden uitgenodigd voor een gesprek. Wanneer het gesprek niet leidt tot een oplossing dan wordt de handhavingszaak overgedragen aan het juridisch team voor het opstellen van een handhavingsbesluit. In 2020 zijn 4 handhavingszaken opgelost zonder het nemen van een beschikking.

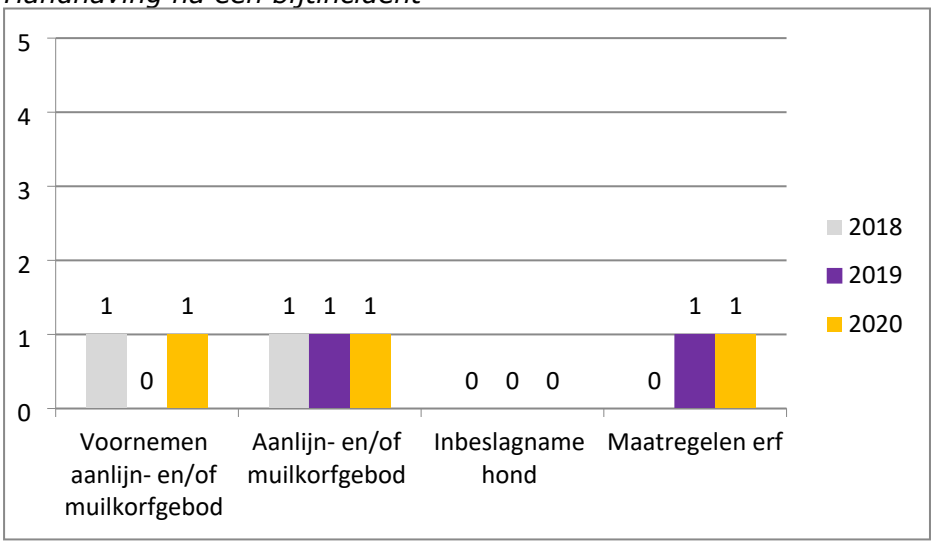
In 2020 zijn er aanzienlijk minder handhavingsbesluiten genomen dan voorgaande jaren, namelijk 9. Oorzaak van deze afname kan zijn dat inwoners alert reageren op nieuwe ontwikkelingen bij hen in de buurt (vergunningaanvragen etc.) waardoor een verzoek om handhaving niet nodig is.

Ook in 2020 zijn veel van de aan handhaving bestede uren gaan zitten in langlopende en intensieve handhavingszaken. Ook zijn er uren besteedt aan het inwerken van nieuwe collega's, omdat er verloop is geweest bij de tijdelijke inhuur. Verder is er door de komst van de nieuwe handhavingsprocessen regie op de inkomende zaken. En valt het direct op wanneer er bijvoorbeeld een melding wordt ingeboekt als handhavingsverzoek. In dat geval wordt DIV gevraagd het zaaktype te wijzigen en de zaak op naam te zetten van de afdeling die dergelijke meldingen behandeld.

Men moet zich realiseren dat handhavingszaken vaak veel tijd in beslag nemen, omdat er naast het algemeen belang ook de belangen van één of meerdere belanghebbenden moeten worden afgewogen. Wanneer het handhavingsverzoek is toegewezen betekent dit dat er ook een last is opgelegd om de strijdige situatie te beëindigen. Doordat er minder 'aanbod' was dan verwacht konden de handhavingstaken in 2020 binnen de daarvoor geraamde uren uitgevoerd worden.

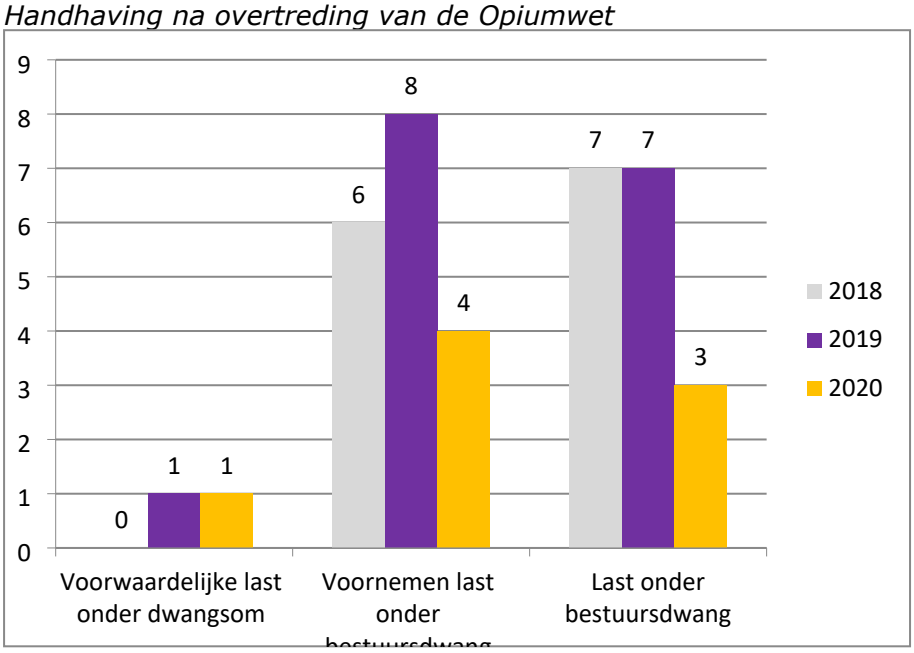
De meeste handhavingsverzoeken gaan over een situatie die (volgens de indiener van het verzoek) strijd met het bestemmingsplan of de Wabo oplevert. Eén voorbeeld hiervan is een handhavingszaak over gronden die in strijd met de agrarische bestemming (bedoeld voor het agrarisch bedrijf) voor hobbymatige activiteiten met paarden werden gebruikt. Een ander voorbeeld is een verzoek over garageactiviteiten binnen de bestemming wonen. Verder werden er verzoeken ontvangen over overlast door verkeer en parkeren, namelijk door een vrachtwagen. Ook zijn er verzoeken ontvangen die gingen over bouwwerken die zonder of in strijd met een vergunning zouden zijn opgericht, zoals een schutting. En waren er twee verzoeken over het plaatsen van een snackkraam/snackhokje op twee verschillende locaties in de gemeente.

Handhaving na een bijtincident

Handhaving na een bijtincident vindt plaats conform de Algemene plaatselijke verordening van Borger-Odoorn en de beleidsregels bijtincidenten honden gemeente Borger-Odoorn 2018. Ook in 2020 is er een bijtincident gemeld bij de gemeente (via de politie). Er is een aanlijn- en muilkorfgebod opgelegd n.a.v. het bijtincident Ook heeft de burgemeester de eigenaar van de hond maatregelen laten treffen zodat de hond niet meer zonder menselijke tussenkomst het erf kan verlaten. Er is geconstateerd dat de eigenaar van de hond zich heeft gehouden aan de opgelegde maatregelen. Het handhavingstraject is daarmee beëindigd. De maatregelen zijn uiteraard blijven gelden. Zoals te zien in de tabel is er ook in 2020 geen toename van het aantal bijtincidenten.

Handhaving na overtreding van de Opiumwet

Handhaving wegens overtreding van de Opiumwet vindt plaats conform het 'handhavingsbeleid hard- en softdrugs gemeente Borger-Odoorn 2013 2e wijziging.

In het uitvoeringsprogramma zijn de volgende doelstellingen opgenomen ten aanzien van de handhaving op overtreding van de Opiumwet.
Hoofddoel: het optreden tegen illegale drugshandel en productie

Achterliggende doelen:

- Het voorkomen van herhaling van de overtreding en het ontstaan van ongewenste precedentwerking.
- Het afgeven van een signaal naar de omgeving dat drugscriminaliteit niet getolereerd wordt.
- De loop naar drugspanden door telers, dealers, klanten en bezoekers beëindigen.
- Het tegengaan van verloedering en de vergroting van de veiligheid en leefbaarheid in de samenleving.

Ook in 2020 zijn er handhavingstrajecten gestart na overtreding van de Opiumwet. Zo is er drie keer handhavend opgetreden nadat er door de politie een hennepkwekerij is aangetroffen. Het ging om kwekerijen met meer dan 20 hennepplanten, namelijk 182 (woning) en 186 (woning) en 330 (woning). Op basis van het handhavingsbeleid kan er bij een dusdanige overtreding worden overgegaan tot tijdelijke sluiting van het pand waarin de drugs zijn aangetroffen. Dit is ook gebeurd. De woningen zijn voor een periode van 3 maanden gesloten. Ook is er in 2020 in een woning een handelshoeveelheid hard- en softdrugs (1 liter GHB, 98 gram (bruto) amfetamine en 28 gram (netto) hennep) aangetroffen. In eerste instantie is een voornemen last onder bestuursdwang opgelegd. Maar vanwege de omstandigheden van het geval is uiteindelijk besloten tot het opleggen van een voorwaardelijke last onder dwangsom. Dit houdt in dat bij een volgende overtreding binnen de gemeente Borger-Odoorn er direct een bedrag van €1500,- wordt verbeurd. En dat voor de 'nieuwe' overtreding de sluitingstermijn van een 2e overtreding geldt.

Bij alle 3 de hennepkwekerijen was er sprake van aannemelijke gevaarzetting in de elektronische installatie (meterkast) en daarmee een overtreding van het Bouwbesluit. Overtreders dienen de elektronische installatie in orde te laten maken door een erkend installateur. En daarvan een rapportage te overleggen dat de installatie weer voldoet aan de norm (NEN1010) uit het Bouwbesluit. In het eerste geval is de meterkast in orde gemaakt vóórdat er een voornemen is opgelegd. In het tweede geval is de strijdigheid met het Bouwbesluit opgelost na het verzenden van een voornemen last onder dwangsom. In het derde geval was het ook nodig de last op te leggen. Daarna is alsnog een rapport ontvangen waaruit bleek dat de installatie weer in orde was.

Handhaving door de BOA's t.a.v. domein 1- openbare ruimte
Sinds april 2019 zijn er BOA's van Stichting Veiligheidszorg Drenthe werkzaam in de gemeente. In hun eerste jaar werden zij hoofdzakelijk ingezet voor handhaving van de parkeerschijfzone (blauwe zone) in Borger-centrum. Destijds zijn er in totaal 215 waarschuwingen (de eerste maanden werd er gewaarschuwd) en boetes uitgedeeld.

Vanwege het losbarsten van de corona-crisis, zijn de BOA's sinds april 2020 actief geweest bij het handhaven van de corona-regels in de gehele gemeente. De corona-handhaving vormde in 2020 de kern van hun werkzaamheden. Om die reden is de wekelijkse ureninzet van de BOA's sinds april 2020 ook verdubbeld ten opzichte van het jaar 2019.

De handhaving van het parkeerbeleid is in 2020 wel doorgegaan, maar was van ondergeschikt belang aan de handhaving van de corona-regels.
Voor de corona-handhaving zijn er in 2020 geen boetes uitgedeeld door de BOA's. Dit had te maken me betrekkelijk goede naleving van de maatregelen in onze gemeente en het beleid dat een corona-boete ultimum remedium is; het gesprek aangaan en door middel van voorlichting en waarschuwen de overtreding beëindigen is altijd de eerste stap. Tot op heden is die aanpak succesvol

gebleken; het is nog niet nodig geweest om over te gaan tot het uitschrijven van een corona-boete.

Parkeerboetes zijn er wel uitgeschreven in 2020; in totaal 215 stuks zijn er via het CJIB geïnd (opbrengst gaat naar het Rijk). Dit is exact dezelfde hoeveelheid als het totaal aan waarschuwingen en boetes dat er in het jaar 2019 is uitgeschreven.

8. Toezicht en handhaving in het sociaal domein

Het toezicht in het sociaal domein wordt door verschillende partijen uitgevoerd. Zowel de gemeente Emmen (Participatiewet) als de GGD (Wet kinderopvang, ook op basis van het Afwegingsmodel handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen) voeren toezicht uit namens de gemeente Borger-Odoorn. Daarnaast is de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente verantwoordelijk voor het toezicht op de Wmo.

8.1. Toezicht en handhaving op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Voor het toezicht op de Wmo is in 2020 580 uren aan inzet gepland (zie bijlage 1 van het uitvoeringsprogramma). In 2020 is het Wmo-toezicht met name signaal gestuurd geweest. Signaal gestuurd toezicht richt zich op signalen die via de gemeente, professionals en/of inwoners zijn gemeld over aanbieders en/of cliënten. Een signaal betreft alle informatie omtrent de rechtmatigheid en/of kwaliteit over de zorg.

Het afgelopen jaar was een bijzonder jaar voor het Wmo-toezicht. Naast reguliere toezichtwerkzaamheden werd de toezichthouder Wmo, net als vele anderen, geconfronteerd met de gevolgen van Corona.
Voor zorgaanbieders heeft Corona een behoorlijke impact gehad. Zij konden hun zorgverlening vaak (tijdelijk) niet op de reguliere manier voortzetten en moesten creatief zijn in het verlenen van zorg. Deze creativiteit werd vanuit het Rijk en de gemeente in het belang van de cliënten ook nadrukkelijk gevraagd van de zorgaanbieders.
Vanwege het maatschappelijk belang zijn zorgaanbieders het afgelopen jaar vanuit het Rijk financieel gesteund door de zogenaamde continuïteitsbijdrage (omzetgarantieregeling) en meerkostenregeling. Toezicht op deze regelingen is noodzakelijk om eventueel misbruik te voorkomen. De afwikkeling van en controle op de continuïteitsbijdrage is inmiddels afgerond. Misbruik is niet geconstateerd. De afwikkeling en controle van de aanvragen voor de zogenaamde meerkostenregeling loopt nog.

Op basis van binnengekomen signalen zijn er bij zorgaanbieders de volgende toezicht- en handhavingscontroles uitgevoerd:

- Voortzetting kwaliteitsonderzoek uit 2019 in samenwerking met een naburige gemeente. De zorgaanbieder heeft een hersteltermijn gekregen om te voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen. Aan het begin van het onderzoek werd de zorg op pgb-basis verleend. Dit is in de loop van het onderzoek omgezet naar zorg op basis van zogenaamde cliëntgebonden overeenkomsten (tijdelijke overeenkomsten tussen gemeente en zorgaanbieder). Tijdens de hersteltermijn zijn er verschillende overleggen met de zorgaanbieder geweest met als doel de zorgverlening op het vereiste kwaliteitsniveau te krijgen. De zorgaanbieder voldeed aan het einde van de hersteltermijn nog steeds niet aan de wettelijke kwaliteitseisen. Hierop zijn de cliëntgebonden overeenkomsten niet verlengd dan wel stopgezet. De cliënten zijn bij andere zorgaanbieders ondergebracht.
- Onderzoek naar rechtmatigheid van gedeclareerde zorg. Onderzoek heeft uitgewezen dat een aantal declaraties over een specifieke maand onterecht zijn gedeclareerd door een zorgaanbieder. Deze declaraties zijn niet uitbetaald door de gemeente.
- Kwaliteitsonderzoek bij een zorgaanbieder in een andere gemeente. Een cliënt wilde alleen zorg ontvangen van een bepaalde zorgaanbieder. Aangezien zorgaanbieder niet gecontracteerd is en cliënt niet pgb-vaardig,

zou zorgverlening middels een cliëntgebonden overeenkomst kunnen plaatsvinden. Met desbetreffende zorgaanbieder is een gesprek gevoerd en meerdere malen verzocht om documenten aan te leveren om zo het vereiste kwaliteitsniveau van de te verlenen zorg aan te tonen. Hierop is niet gereageerd waarop er geen cliëntgebonden overeenkomst met de zorgaanbieder is afgesloten.

Op basis van binnengekomen signalen zijn er bij pgb-houders de volgende toezicht- en handhavingscontroles uitgevoerd:

- Onderzoek naar pgb-vaardigheid van de bewindvoerder van een pgb-houder. Bewindvoerder bleek onvoldoende de belangen van pgb-houder te behartigen waardoor deze dreigde benadeeld te worden. Door (kosteloze) tegemoetkoming van de zorgaanbieder is dit voorkomen.

Ook bleek de bewindvoerder kosten in rekening te brengen bij de zorgaanbieder voor zogenaamde factuurcontroles. Dit is zeer ongebruikelijk en hierop is een klacht ingediend bij de Branchevereniging Professionele Bewindvoerders en Inkomensbeheerders (BPBI).

Tot slot is er preventief toezicht 'verwerkt' in de aanbestedingsdocumenten van de open house procedure Wmo-maatwerkvoorzieningen (begeleiding en dagbesteding). In deze documenten is sterk de nadruk gelegd op kwaliteit en resultaatgerichtheid. De aanbestedingsdocumenten zijn in december 2020 gepubliceerd. Bij de verificatiegesprekken die in het voorjaar van 2021 met de zorgaanbieders worden gevoerd, zal het Drents Kwaliteitskader leidend zijn. Op 1 juli 2021 zal de nieuwe raamovereenkomst Wmo-maatwerkvoorzieningen (begeleiding en dagbesteding) ingaan.

8.2. Toezicht en handhaving kindcentra

Kindcentra worden jaarlijks geïnspecteerd door de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Drenthe (verder: GGD). De GGD stelt van de inspectie een rapport op. In dit rapport geven zij de gemeente advies. De GGD geeft aan of handhaving al dan niet nodig is. Voor handhaving op het gebied van kindcentra is per jaar 100 uur beschikbaar. In het toezichts- en handhavingsbeleid is toezicht en handhaving op kindcentra opgenomen als speerpunt. De uitgebreide rapportages over het toezicht en de handhaving van kindcentra worden vermeld in het jaarverslag kinderopvang dat aan de Inspectie van het onderwijs wordt gezonden.

<u>Doelstelling voor 2020 uit uitvoeringsprogramma GGD</u>

De toezichthouder van de GGD bezoekt namens de gemeente jaarlijks de geregistreerde kinderopvanglocaties per gemeente, de zogenaamde reguliere inspecties. Opvanglocaties die regulier geïnspecteerd worden zijn kinderdagverblijven, kinderdagverblijven met een registratie van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, nieuwe gastouders en een steekproef (in 2020 10%) bij geregistreerde gastouders. Daarnaast voeren de toezichthouders de onvoorziene inspecties uit, waarvan drie typen zijn. Het eerste type zijn de onderzoeken die voor en na registratie van een nieuwe opvanglocatie (zonder of met VVE-registratie) worden uitgevoerd. Het tweede type zijn incidentele onderzoeken, waarbij n.a.v. een concrete aanleiding, zoals klachten of signalen, gekeken wordt naar de naleving van de regels. Een incidenteel onderzoek wordt ook uitgevoerd bij een aanvraag tot wijziging, bijvoorbeeld een uitbreiding van het aantal kindplaatsen of een houderwijziging. Het derde type onvoorziene inspecties zijn nadere onderzoeken, die plaatsvinden als na een regulier of incidenteel onderzoek tekortkomingen zijn geconstateerd. Ook het aantal onvoorziene inspecties wordt jaarlijks per gemeente geprognotiseerd, waarbij rekening gehouden wordt met de aantallen in

voorafgaande jaren, landelijke en regionale ontwikkelingen. In 2020 hield de GGD rekening met 37 onvoorziene inspecties voor de gemeente Borger-Odoorn.

Inspecties geregistreerde en nieuwe Kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus
Ieder geregistreerd kinderdagverblijf (KDV), buitenschoolse opvang (BSO) en gastouderbureau (GOB) moet jaarlijks worden geïnspecteerd. Bij iedere nieuwe voorziening dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden. De GGD heeft in het verslagjaar 2020 17 van de 29 locaties geïnspecteerd. Dat betekent dat 58.6% van de locaties is geïnspecteerd. Door de geldende coronamaatregelen heeft de GGD de 100% in 2020 niet gehaald. Ze hebben gewerkt met een beperkte personele bezetting en konden niet het gehele jaar terecht op de opvanglocaties. De aantallen en de geïnspecteerde locaties zijn wel met de gemeente afgestemd.

Inspecties nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang
Elke nieuwe voorziening voor gastouderopvang (VGO) dient voor toestemming tot exploitatie en registratie geïnspecteerd te worden. De GGD heeft in het verslagjaar 2020 12 van de 12 nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang geïnspecteerd. Dat betekent dat 100% van de nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang is geïnspecteerd.

Inspecties geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang
Tenminste 5% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang (VGO) moet jaarlijks worden geïnspecteerd. Op 1 januari 2020 stonden 52 voorzieningen voor gastouderopvang geregistreerd. Hiervan zijn er 13 in de loop van het jaar uitgeschreven en niet geïnspecteerd. Het aantal voorzieningen voor gastouderopvang dat de basis vormt voor het percentage geïnspecteerde voorzieningen is daarom 39. De GGD heeft in het verslagjaar 2020 3 voorzieningen voor gastouderopvang geïnspecteerd. Dat betekent dat de steekproef van geïnspecteerde voorzieningen 7.7% bedraagt. Ook worden gastouders op basis van een piepsysteem geïnspecteerd. In 2020 hebben er geen controles naar aanleiding van een signaal plaatsgevonden.

Invloed van corona
in Borger-Odoorn hebben de coronamaatregelen ertoe geleid dat de gemeente haar wettelijke taken op het gebied van kinderopvang niet (volledig) heeft kunnen uitvoeren. Door de geldende coronamaatregelen heeft de GGD de geplande 37 onvoorziene inspecties in 2020 niet gehaald. Ze hebben gewerkt met een beperkte personele bezetting en konden niet het gehele jaar terecht op de opvanglocaties. De aantallen en de geïnspecteerde locaties zijn wel met de gemeente afgestemd. Elke nieuwe voorziening voor gastouderopvang (VGO) dient voor toestemming tot exploitatie en registratie geïnspecteerd te worden. De GGD heeft in het verslagjaar 2020 alle 12 nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang geïnspecteerd.

Handhaving
In 2020 voldeed het overgrote deel van de kindcentra direct aan de geldende wet- en regelgeving. De gemeente zet handhaving in op advies van de GGD. Acht keer is door de GGD geadviseerd tot handhaving over te gaan. In de volgende drie gevallen is handhavend opgetreden.

- *Bij het eerste KDV ging het om een overtreding geconstateerd in het domein Personeel en groepen, de beroepskrachtkindratio, hierop is een aanwijzing verzonden. Uit naderonderzoek van de GGD bleek dat de overtreding was hersteld waarmee het KDV voldoet aan de getoetste voorwaarden van de WKO en aanverwante regelgeving. Nieuw advies: geen handhaving.*

- *Bij het tweede KDV ging het ook om een overtreding geconstateerd in het domein Personeel en groepen, VOG en PRK, hierop is een aanwijzing verzonden. Uit naderonderzoek van de GGD bleek dat de overtreding was hersteld waarmee het KDV voldoet aan de getoetste voorwaarden van de WKO en aanverwante regelgeving. Nieuw advies: geen handhaving.*
- *Bij de BSO ging het eveneens om een overtreding geconstateerd in het domein Personeel en groepen, VOG en PRK, hierop is een aanwijzing verzonden. Uit naderonderzoek van de GGD bleek dat de overtreding was hersteld waarmee het KDV voldoet aan de getoetste voorwaarden van de WKO en aanverwante regelgeving. Nieuw advies: geen handhaving.*

Ten aanzien van de vijf overige overtredingen is de handhaving opgepakt in 2021, omdat de rapportages van de GGD in november en december 2020 zijn ontvangen door de gemeente.

8.3. Toezicht en handhaving Participatiewet

Voor toezicht en handhaving op de Participatiewet is de volgende outcome indicator geformuleerd.
Doelstelling: Het bevorderen van een rechtmatige uitvoering van de Participatiewet door het actief reageren op signalen en meldingen.
Acties:

- De Stichting Inlichtingenbureau Gemeenten (IB) verzorgt het gegevensverkeer van de gemeente met het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), de Belastingdienst (BD) en de Rijksdienst voor het wegverkeer (RDW) in het kader van de bestrijding van witte fraude. Wanneer er een signaal van het inlichtingenbureau wordt ontvangen wordt er een onderzoek gestart. Het gaat om samenloopsignalen. Bijvoorbeeld wanneer iemand een uitkering ontvangt en er ook loon wordt doorgegeven aan de belastingdienst.
- Men kan een melding doen bij de gemeente als het vermoeden bestaat dat een persoon met een bijstandsuitkering handelt in strijd met de Participatiewet. En daardoor misschien geen of minder recht op bijstand heeft. Er is een telefoonnummer waar naartoe kan worden gebeld om hiervan melding te maken. Deze meldingen worden door de gemeente Emmen op volgorde van binnenkomst onderzocht.
- Daarnaast doet ook de politie melding wanneer zij vermoeden dat er in strijd met de Participatiewet wordt gehandeld. De meldingen van de politie zijn een prioriteit. En gaan voor meldingen die (anoniem) telefonisch worden gedaan. Reden hiervoor is onder andere de grotere slagingskans.

Meten: De uitkomsten van de signalen en meldingen worden bijgehouden door de gemeente Emmen. We hebben hierdoor inzage in de hoeveelheid meldingen die leiden tot handhaving. En in hoeveel van de gevallen geen handhaving nodig is. Door het bijhouden van de aantallen kan worden gemeten of meer, evenveel of minder signalen leiden tot handhaving dan in voorgaande jaren. Hierdoor kan worden vastgesteld of er sprake is van een toe- of afname van de naleving van de wet- en regelgeving. Wat wel van belang is om in het oog te houden is dat dit inzage geeft in de resultaten van reactief toezicht.

<u>Cijfers</u>
Handhaving/SR heeft in 2020 totaal 11 fraudemeldingen binnengekregen over inwoners van de gemeente Borger-Odoorn. Een melding is niet aangenomen, maar is doorgestuurd naar de juiste instantie.
In 2020 heeft Handhaving/SR vijftal onderzoeken voor de gemeente Borger-Odoorn gedraaid. Dit betreft drietal beëindigingen, één ongewijzigd voortzetten en één gewijzigd voortzetten.

Coronapandemie

De Coronapandemie heeft in 2020 invloed gehad op het werk. Zo was het enige tijd niet mogelijk om fysiek met inwoners in gesprek te gaan en huisbezoeken af te leggen. Ook moet Sociale Zaken in Emmen controles uitvoeren voor de Tozo (Tijdelijke overbruggingsmaatregel zelfstandig ondernemers). Dit is van invloed op de personele capaciteit.